

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Krzysztof Teodor Toeplitz
POCZĄTKI KINA

Bracia Lumière¹, którzy przeszli do historii uważani za ojców dzisiejszej sztuki filmowej, nie traktowali swego wynalazku zbyt poważnie. Sposób, w jaki się do niego odnosili, niewiele miał wspólnego z poglądami późniejszych pionierów filmu i stawiał ich raczej w rzędzie tych wszystkich eksperymentatorów i wynalazców, którzy w kinematografie² widzieli bardziej zabawkę niż zadatek na nową sztukę.

O tym, że z kinematografu powstać może sztuka, bracia Lumière nie chcieli nawet pomyśleć. Co więcej, skłonni byli uważać każdego, komu myśl taka mogła powstać w głowie, za niepoprawnego marzyciela lub szaleńca. Tak przynajmniej wynika ze wspomnień takiego właśnie „szaleńca”, który zachwycony wynalazkiem Lumière’ów, udał się do nich, aby odkupić ich patent.

Poszedłem do Augusta Lumière’a – wspominał później Georges Méliès³ – i zaproponowałem mu kupno jego wynalazku. Dawałem mu dziesięć, dwadzieścia, pięćdziesiąt tysięcy franków. Ale Lumière nie chciał mnie nawet słuchać. Młody człowieku – powiedział – ma pan szczęście, że mój wynalazek nie jest na sprzedaż, ponieważ doprowadziłby on pana do ruiny. Być może uda się wykorzystać go jeszcze przez jakiś czas jako ciekawostkę naukową, ale nie ma on żadnej wartości handlowej.

Na szczęście Georges Méliès nie dał się wówczas przekonać ojcu kinematografii. Historia filmu zyskała w osobie Mélièsa człowieka, który tchnął nowe życie, nadał nowy sens i znaczenie nieszkodliwej „ciekawostce naukowej”.

W krajach takich jak Francja, Anglia i Ameryka istniały w XIX wieku dziesiątki zespołów teatralnych, które rzadko kiedy mogły poszczycić się własną salą do przedstawień. Zespoły te pragnęły dostarczyć prostemu widzowi sensacji, łez i rozrywki. Ich widzowie domagali się przede wszystkim akcji, zdarzeń mrozących krew w żyłach, nie gardzili również fantazją, sztuczkami magicznymi lub niewymyślnymi a wzruszającymi historyjkami o niewinnych sierotach.

Wymaganie, aby wszystko na scenie było „jak żywe”, przy którym nieugięcie obstawała publiczność ludowych teatrów, zmuszało reżyserów do poszukiwania wciąż nowych sztuczek, chwytów, zdolnych zaspokoić to żądanie. A więc nie wystarczała jedynie dekoracja, zresztą zazwyczaj skromna, ze względu na trudności transportu. Trzeba było dodatkowo posługiwać się tłami malowanymi na płótnie. Ale i to nie zaspokajało głodu widowni. Z czasem na scenie pojawiać się zaczęły „prawdziwe” pociągi i żywe zwierzęta, choćby tak dzikie jak lwy, odgrywające szczególnie wielką rolę w sztukach, których akcja toczyła się w starożytnym Rzymie. Jeden z reżyserów pokazał nawet eksplozję i pożar na statku płynącym po Tamizie.

Jest więcej niż pewne, że gdyby Méliès nie spędził pierwszych lat swojej kariery właśnie w takim teatrze, nigdy nie zachwyiłby się filmem i nie dostrzegłby w nim cudownego instrumentu, za pomocą którego znacznie szybciej, łatwiej i lepiej rozwiązać można te wszystkie problemy, nad jakimi się głowił, gdy pracował w teatrze.

Na podstawie: Krzysztof Teodor Toeplitz, *Kino dla wszystkich*, Warszawa 1964.

¹ Bracia Lumière (wym. lumjer) – August i Louis, wynalazcy kinematografu.

² Kinematograf – aparat filmowy umożliwiający rejestrację i projekcję na ekranie ruchomych obrazów.

³ Georges Méliès (wym. żorż meljes) – reżyser teatralny, aktor, magik-iluzjonista.

[447 wyrazów]

Zadanie 12. (0–2)

Z podanych pytań wybierz te, na które odpowiedzi zawarto we wskazanych akapitach tekstu, i wpisz do tabeli oznaczenia literowe tych pytań. Każdemu akapitowi przyporządkuj jedno pytanie.

- A. Jak Méliès zareagował na odmowę Augusta Lumière’a?
- B. Jaką kwotę Méliès zaproponował wynalazcom kinematografu?
- C. Jak bracia Lumière traktowali osoby zainteresowane ich wynalazkiem?
- D. Za pomocą jakich środków reżyserzy teatralni starali się uatrakcyjnić swoje spektakle?
- E. Jakie doświadczenia ułatwiły Mélièsowi realizację planów związanych z rozwojem filmu?

Akapit	Pytanie
2.	
4.	
6.	

Zadanie 13. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Kariere

A	B
---	---

 można opisać wyrażeniem z *teatru do filmu*. Potwierdzają to informacje podane w

C	D
---	---

 akapicie.

A. braci Lumière	C. pierwszym
B. Georges’a Méliès’a	D. ostatnim

Zadanie 14. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

August Lumière spodziewał się zdobyć dzięki kinematografowi duży majątek.	P	F
Georges Méliès nie podzielał poglądów Augusta Lumière’a na temat możliwości zastosowania kinematografu.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 13. ORAZ 14. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 15. (0–1)

Mirosław Przyłipiak tak napisał o początkach kinematografii:

Kinematografia powstała dopiero w wyniku zetknięcia się nowego urządzenia ze światem ludzkich potrzeb.

Czy zacytowana wyżej opinia może stanowić komentarz do tekstu *Początki kina?* Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do treści tekstu Krzysztofa Teodora Toeplitza.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment.

Akcja miała przerwać chodzenie polskiej publiczności do kin, gdyż w kinach wyświetlano stale propagandowe dodatki niemieckie i czysty ich dochód szedł do kas propagandy niemieckiej. Jak w represjach fotograficznych wybił się Alek, tak w początkach „pracy kinowej” głośny stał się Rudy.

16.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi powyższy fragment.

Tytuł lektury:

16.2. Podaj przykład działania, które podjęli bohaterowie tej lektury, by przerwać chodzenie polskiej publiczności do kin. Odwołaj się do całego utworu.

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–1)

Przeczytaj definicję wyrazu *kino* ze słownika języka polskiego.

1. «obiekt widowiskowy przeznaczony do publicznej projekcji filmów, znajdujący się w budynku lub na wolnej przestrzeni»
2. «sztuka filmowa, kinematografia»
3. «seans filmowy»

Słownik języka polskiego, pod red. Mieczysława Szymczaka, Warszawa 1999.

W którym z podanych zdań użyto wyrazu *kino* w znaczeniu 1.? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Dostałem na urodziny 20 złotych na kino.
- B. W kinie zawsze można obejrzeć najnowsze filmy.
- C. Początki kina dźwiękowego sięgają lat 30. XX wieku.
- D. Gwiazda kina chce przekazać swój majątek na cele charytatywne.

Zadanie 18. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Sformułowania: <i>na szczęście, cudownego instrumentu, wzruszającymi historyjkami</i> , uwydatniają subiektywny charakter tekstu <i>Początki kina</i> .	P	F
Aby nawiązać kontakt z czytelnikiem, Krzysztof Teodor Toeplitz używa w tekście czasowników w pierwszej osobie liczby mnogiej.	P	F

Zadanie 19. (0–1)

Przekształć podane zdania tak, aby zachować ich sens. W każdą lukę wpisz imiesłów utworzony od podkreślonego czasownika.

1. Bracia Lumière należeli do wynalazców, którzy w kinematografie widzieli bardziej zabawkę niż sztukę.

Bracia Lumière należeli do wynalazców w kinematografie bardziej zabawkę niż sztukę.

2. Dzięki kinematografowi Georges Méliès rozwiązał wszystkie problemy, nad jakimi się głowił, gdy pracował w teatrze.

Dzięki kinematografowi Georges Méliès rozwiązał wszystkie problemy, nad jakimi się głowił, w teatrze.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 17. ORAZ 18. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Formant w wyrazie *wynalazca* wskazuje na nazwę

- A. cechy.
- B. narzędzia.
- C. czynności.
- D. wykonawcy czynności.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA 20. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 21. (0–2)

Obejrzyj zamieszczony poniżej plakat do filmu *Szyzyfowe prace* w reżyserii Pawła Komorowskiego. Napis w języku rosyjskim СИЗИФОВ ТРУД (wym. sizifow trud), widoczny na plakacie, oznacza szyzyfową pracę.

R. Szaybo, K. Michałowska, M. Filipowicz
www.gapla.fn.org.pl

Autorzy plakatu za pomocą różnych elementów graficznych przedstawili swoją interpretację *Szyfowych prac*. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście całej powieści Stefana Żeromskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–20)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Napisz rozprawkę, w której rozważysz, czy w relacjach międzyludzkich lepiej kierować się sercem czy rozumem. W argumentacji odwołaj się do lektury obowiązkowej (wybranej spośród lektur wymienionych na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego) oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o odwiedzinach lisa na planecie Małego Księcia, podczas których lis przekonuje się, czy chłopiec wykorzystał wiedzę zdobytą podczas podróży. Wypracowanie powinno dowodzić, że znasz lekturę *Mały Książę*. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.

Wypracowanie

na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]